

věci dále zachovati. Některé velmoci, spojené s Japonskem dlouhým přátelstvím, zejména Anglie, snaží se ze všech sil zabránití otevřené roztržce mezi Japonskem a Společností národů, kterou by zřejmé odsouzení japonského postupu vůči Číně musilo mít nezbytně za následek. Naproti tomu zástupci malých států, které vidí ve Společnosti národů a v existenci určitého mezinárodního právního řádu záštitu své vlastní bezpečnosti, trvají na přísném uplatnění paktem předepsané procedury. I když proti Japonsku nebude užito sankcí, k nimž bylo by třeba ochoty hlavních námořních mocí, je třeba aspoň zřetelně stanovití vinu a zabránití tomu, aby násilím vytvořené skutečnosti nenabývaly moci práva. Na tomto stanovisku setkávají se také se Spojenými státy severoamerickými a lze pro ně získati i sovětské Rusko. Vláda japonská právě proto odmítla také poslední návrhy ženevské na vytvoření užší konciliační komise za účasti Ameriky a Ruska. Redakce doporučení závěrečné zprávy pro mimořádné Shromáždění je hotova, třebaže se hledí poskytnouti ještě všechny možnosti kompromisu v posledním okamžiku.

Vzpouora na holandském křižníku „Zeven Provincien“ obrátila pozornost celého světa na nebezpečnou situaci v Holandské Indii, která ovšem není teprve včerejšího data. Nejsou to také jen obtíže vlády haagské. Francie má ve své Indočíně a Anglie v Burmě a v Přední Indii obtíže zcela obdobné. Není pochyby, že máme co činit s hlubokým vřením v celé Asii, které je vyvoláno nejen agitací Moskvy, nýbrž nezbytným procesem probouzení dosud zůstávajících východních ras. Administrativa na velikých ostrovech sumských není však patrně také na výši doby, mohly-li se udát tak povážlivé zjevy porušení kázně v posádkách i na válečném loďstvu. Již koncem ledna došlo na křižníku „Java“ k podobné vzpouře jako nyní na „Zeven Provincien“. Poslední případ vyvolal však rozruch zejména tím, že se tu ukázalo, že i domorodci jsou schopni ovládat a řídit složitý mechanismus moderní válečné lodi. Evropské důstojnictvo bylo vzpourou překvapeno, zatím co kapitán sám s částí evropské posádky byl na pevnině. Koncentrací ostatních pohotových námořních sil a zejména použitím bombardovacích letadel podařilo se vzpouře dosti rychle likvidovat, ale její ohlas bude se ještě dlouho šířit archipelem a ještě dále.

Dr. R. Procházka.

LITERATURA.

ANDRÉ SIEGFRIED: DNEŠNÍ FRANCIE. (Knihovna Výchledy sv. 13., nákladem Melantricha v Praze 1932, 136 stran za Kč 33.—.)

Po „Dnešní Anglii“ a „Dnešní Americe“ jest k nám více než s dvouletým zpožděním uvedena Siegfriedova „Dnešní Francie“ v překladu Fr. Sedláčka. Ačkoli autor ještě před válkou věnoval pozornost francouzskému politickému životu, čehož dokladem jest jeho monografie „Politický obraz západní Francie“, teprve poválečný pobyt v anglosaských zemích dal vznik syntetickému obrazu francouzské politiky, jehož původní formou byla serie přednášek na Politickém institutu ve Williamstownu, Massachusetts, USA. Tak si vysvětlíme, že kniha má ráz srovnání dvou kultur, anglosaské a latinské, při čemž jest zároveň jakousi apologií francouzského ducha. Proti pozitivnímu a hromadně smýšlejícímu anglosaskému principu jeví se duch francouzský naprosto individualistický, až k negativismu a politické roztržtění. Siegfried staví svou knihu na mnohem širší základ, než by nasvědčoval název francouzského vydání: „Obraz francouzských politických

stran“. Jde až ke kořenu věci, k francouzské hospodářské struktuře, jež se mu jeví daleko staršího data než hospodářský útvar současné Anglie, Spojených Států či Německa, který vznikl před několika desetiletími, kdežto francouzské hospodářství bylo již hotovo na konci osmnáctého století. Francouzský charakter jest doposud určován zemědělcem, řemeslníkem a měšťanem (bourgeois), což znamená živý vztah k půdě, individualitu v práci a podnikání a majetkovou samostatnost. Individualismus přenáší se i do politiky a proto místo organisovaných stran v anglosaském slova smyslu, zná Francie pouze politické skupiny, neurčité a měnivé, bez jakékoli kázně. První zárodky dnešního stranictví jest hledati již ve francouzské revoluci, kdy vznikl tábor radikálně pokrokový a antiklerikální proti táboru nacionálnímu a katolickému konservatismu. Dalším stranám dal vznik průmyslový převrat se svými sociálními tendencemi. Zahraniční politika až do posledních let neměla zásadního vlivu na francouzské stranictví, neboť Francouz posuzuje ji pouze s hlediska zabezpečení hranic. Autor zabývá se pak vylíčením rovnováhy mezi levicí a pravicí v poválečné francouzské politice a podává výstižný obraz jednotlivých politických stran, při čemž se uplatňuje jeho jedinečný smysl pro charakteristiku detailem a vtípem. Vedle neobyčejné jasnosti ve výkladu jest právě nutno uvést jako jednu z hlavních Siegfriedových zásluh, že třebaže dovede na pravém místě uvést statistiky a dokumentovati své vývody příslušnými texty, nevyhýbá se ve svém výkladu psychologického rázu některým zdánlivě ležérním — a ryze francouzským — náznakům, kterými jest skutečnost zachycena mnohem výstižněji než rozvleklým traktátem, při čemž není knize ubráno nic na její hloubce a vědecké přesvědčivosti. Závěrem Siegfriedova obrazu dnešní Francie jest srovnání s anglosaskou demokracií, kterou autor shledává sice politicky konstruktivnější a hospodářsky výkonnější než demokracii francouzskou, jíž věnuje následující charakteristiku: „Jestliže kdy lidstvu půjde o otázku osobnosti, o její myšlenky a právo samostatně mysliti, francouzský idealismus, jehož síla jest dosud neoslabená, znovu nabude svého starého významu. Francouzský starý mystický názor na politiku, ač jest nedostatečný ve své sociální účinnosti, ospravedlňuje se do jisté míry instinktivním a trvalým předsevzetím chrániti osobnost, což jest hlavní životní zájem, jehož se Francie pravděpodobně nikdy nezrekne.“ Siegfriedovu knihu musí nezbytně čísti každý, kdo chce pochopiti nejen francouzské politické poměry, nýbrž celou francouzskou kulturu a duševní život, neboť kniha přesahuje daleko politický rámeček.

POJEM STÁTU U LÉONA DUGUITA. Celé první dvojčíslo nového francouzského časopisu „Archives de Philosophie du droit et de Sociologie juridique“ bylo věnováno rozboru díla slavného právníka L. Duguita. Z devíti studií, zabravších více než 200 stran, zajímá nás zde zejména pojednání londýnského universitního profesora Harolda J. Laskiho: *La conception de l'Etat de Léon Duguit*. Věnujme jí trochu pozornosti.

Duguit se pokusil vypracovati takovou teorii o státu, která by byla oproštěna od jakékoliv fikce a od všech metafysických pojmů. Tato teorie, vědecká v pravém smyslu toho slova, měla býti založena jedině na životní skutečnosti a nezávisle na předběžných hypotesách. „Lidé žijí shromážděni ve skupinách a ve společnostech; jsou vzájemně na sobě závislí, jsou mezi sebou solidární. Mají společné potřeby, jež mohou ukojiti jen ve společném životě; současně však mají potřeby odlišné, jejichž ukojení může býti zajištěno jen výměnou vzájemné služby. Lidský vývoj je zajištěn pouze stálým rozvojem těchto dvou směrů individuální aktivity.“ Tím, že každý jednotlivec uskutečňuje tento